

Ministeriet for Fødevarer,
Landbrug og Fiskeri
Fødevarestyrelsen

Nu stiger DIT ansvar for smittebeskyttelse....

Joey Ellis-Iversen
Specialkonsulent
Dyrlæge og Epidemiolog
Dyresundhed, FVST

Johel@fvst.dk

Hvad er smittebeskyttelse i en besætning?

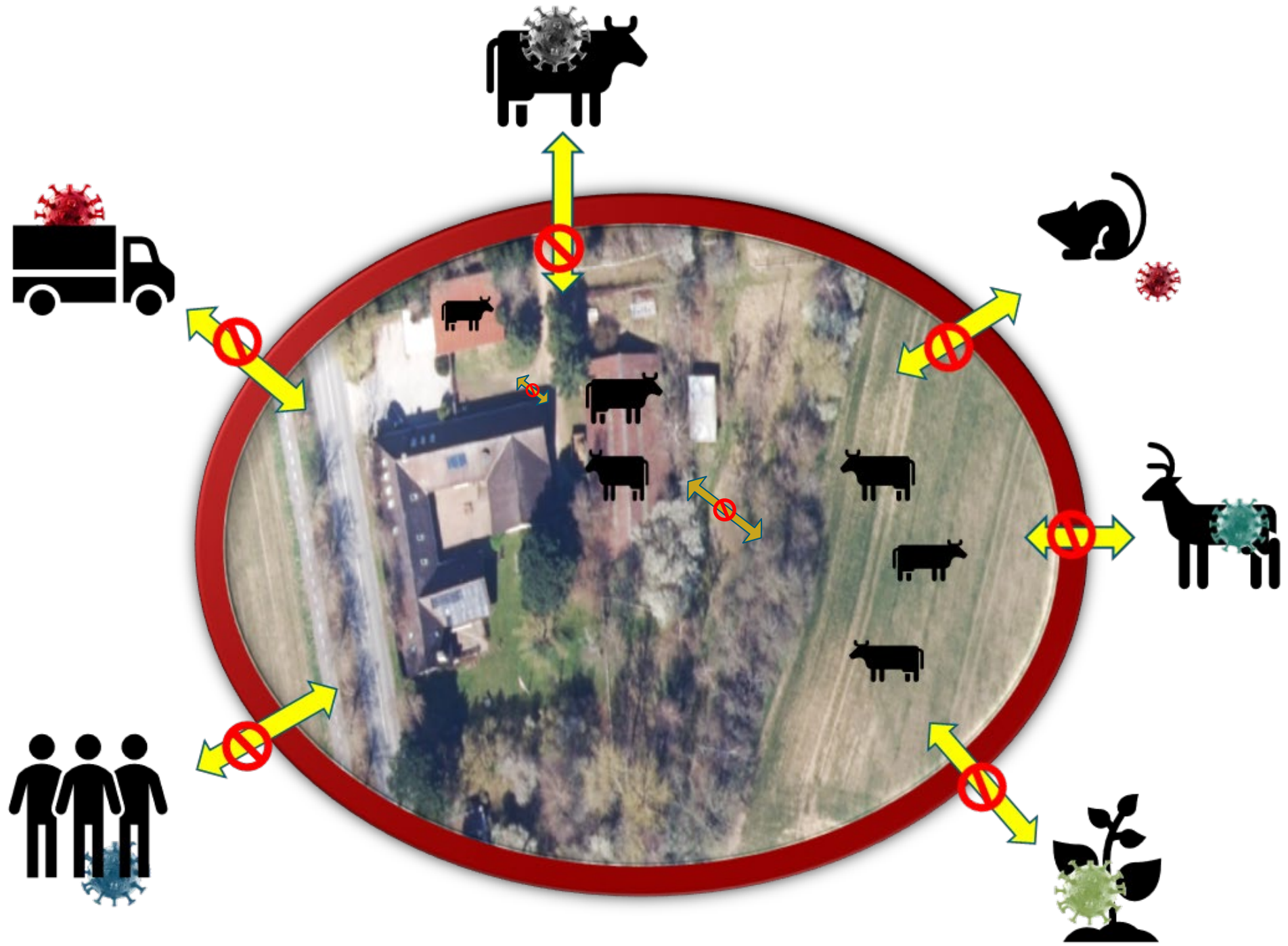
Kært barn har mange navne

- Biosikring
- Smittebeskyttelse
- Smitteforebyggelse
- Hygiejne
- Intern
- Ekstern
- Biosecurity
- Herd Health
- Good husbandry
- Disease prevention
-

Værn mod at:

- 1) At sygdomme kommer ind i besætningen
- 2) At sygdomme spredes inde i besætningen
- 3) At ens dyr smitter andre udenfor besætningen

EUROPA-PARLAMENTETS OG RÅDETS FORORDNING (EU) 2016/429

af 9. marts 2016

om overførbare dyresygdomme og om ændring og ophævelse af visse retsakter på området for dyresundhed (»dyresundhedsloven«)

Afdeling 1

Operatører, dyrefagpersoner og personer, der holder selskabsdyr

Artikel 10

Ansvar for dyresundheds- og biosikringsforanstaltninger

1. Operatører
 - a) er for så vidt angår opdrættede dyr og produkter, som de har ansvar for, ansvarlige for:
 - i) de opdrættede dyrs sundhed
 - ii) forsigtig og ansvarsbevidst brug af veterinærlægemidler, uden at dette berører dyrlægers rolle og ansvar
 - iii) at minimere risikoen for spredning af sygdomme
 - iv) god zooteknik
 - b) træffer efter omstændighederne sådanne biosikringsforanstaltninger i forhold til opdrættede dyr og produkter, som de er ansvarlige for, for så vidt som det er relevant af hensyn til:
 - i) de pågældende arter og kategorier af opdrættede dyr og produkter
 - ii) produktionsarten og
 - iii) de relevante risici under hensyntagen til:
 - geografisk beliggenhed og klimaforhold og
 - lokale forhold og lokal praksis
 - c) træffer, hvor det er relevant, biosikringsforanstaltninger for så vidt angår vildtvende dyr.
 2. Dyrefagpersoner tager skridt til at minimere risikoen for spredning af sygdomme, i forbindelse med at de i erhvervsøjemed beskæftiger sig med dyr og produkter.
 3. Stk. 1, litra a), finder også anvendelse på personer, der holder selskabsdyr.
 4. De i stk. 1, litra b), omhandlede biosikringsforanstaltninger gennemføres efter omstændighederne gennem:
 - a) fysiske beskyttelsesforanstaltninger, som kan omfatte:
 - i) efter omstændighederne indelukning, indlæggning, tagdækning og net
 - ii) rengøring, desinfektion og bekæmpelse af insekter og gnavere
 - iii) for akvatiske dyr, hvis det er relevant:
 - foranstaltninger vedrørende vandforsyning og -udledning
 - naturlige eller kunstige barrierer for omkringliggende vandløb, som hindrer akvatiske dyr i at komme ind på eller forlade den pågældende virksomhed, herunder foranstaltninger mod oversvømmelse eller indtrængning af vand fra omkringliggende vandløb
 - b) håndteringsforanstaltninger, der kan omfatte:
 - i) procedurer for, hvordan dyr, produkter, køretøjer og personer kommer ind på og ud af virksomheden
 - ii) procedurer for anvendelse af udityr
 - iii) betingelser for flytning baseret på de involverede risici
 - iv) betingelser for indførsel af dyr eller produkter på virksomheden
 - v) karantæne, isolation eller adskillelse af nytligt indførte eller syge dyr
 - vi) et system til sikker bortskaffelse af døde dyr og andre animalske biprodukter.
 5. Operatører, dyrefagpersoner og personer, der holder selskabsdyr, samarbejder med den kompetente myndighed og dyrlæger om gennemførelsen af sygdomsforebyggelses- og -bekæmpelsesforanstaltningerne i denne forordning.
 6. Kommissionen kan ved hjælp af gennemførelsesretsakter fastsætte de minimumskrav, der er nødvendige for en ensartet anvendelse af denne artikel.
- Sådanne gennemførelsesretsakter skal afspejle de forhold, der er omhandlet i stk. 1, litra b).
- Disse gennemførelsesretsakter vedtages efter undersøgelsesproceduren i artikel 266, stk. 2.

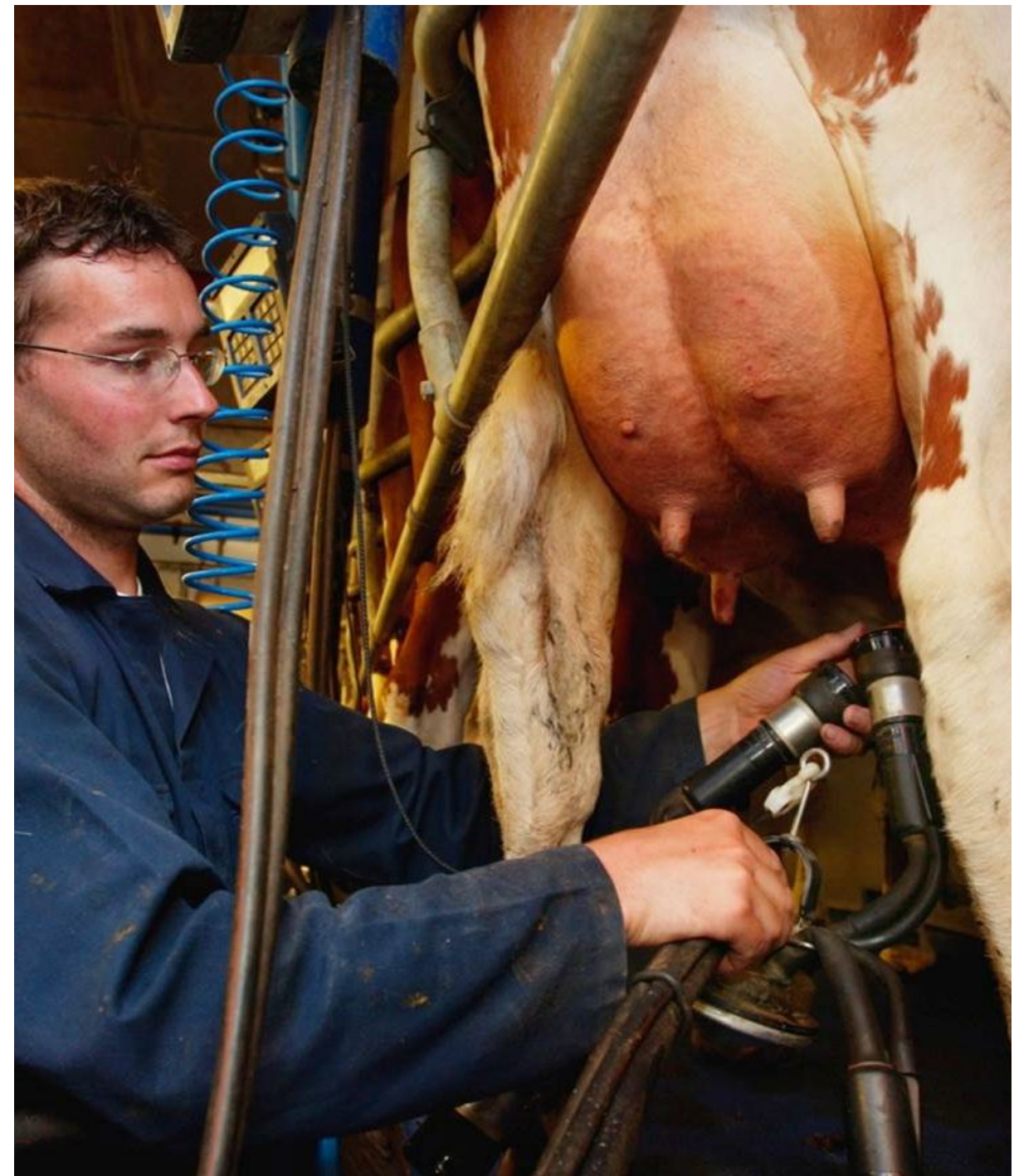

Dyresundhedsloven, Artikel 10

Dem, der har ansvar for dyrene (operatøren)

skal

- beskytte dyrenes sundhed
- forhindre spredning af sygdomme

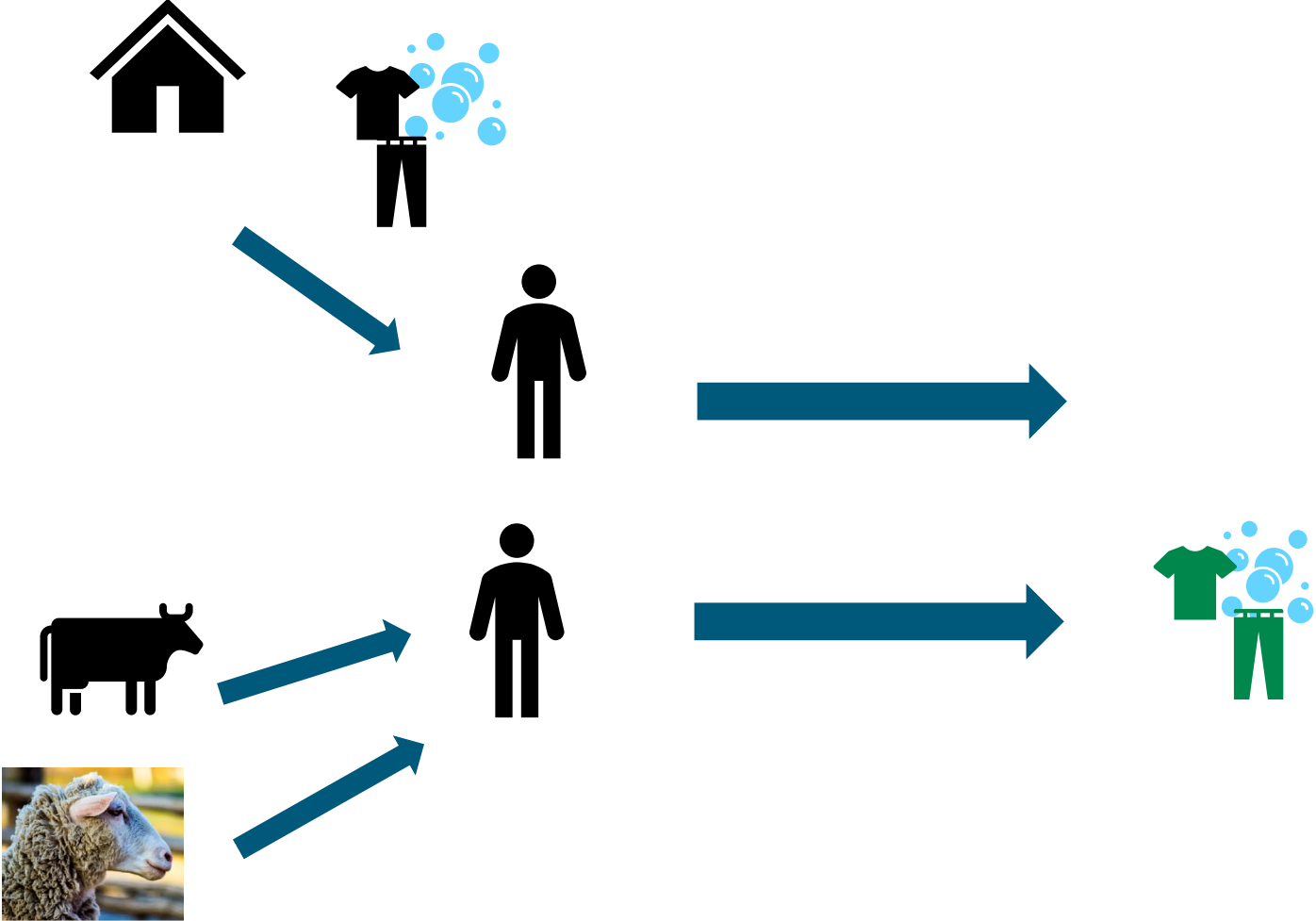

Dyresundhedsloven, Artikel 10

- Man skal indsætte **relevante** foranstaltninger
- Man skal have **tilstrækkelig** smittebeskyttelse **efter omstændighederne**

Efter omstændighederne og tilstrækkelig....

Hvordan laver man **relevant** og **tilstrækkelig** smittebeskyttelse efter omstændighederne?

Forvent at Fødevarestyrelsen har fokus på alle 3 trin ved kontrol

Tre trin:

1) lave 'risikovurdering'

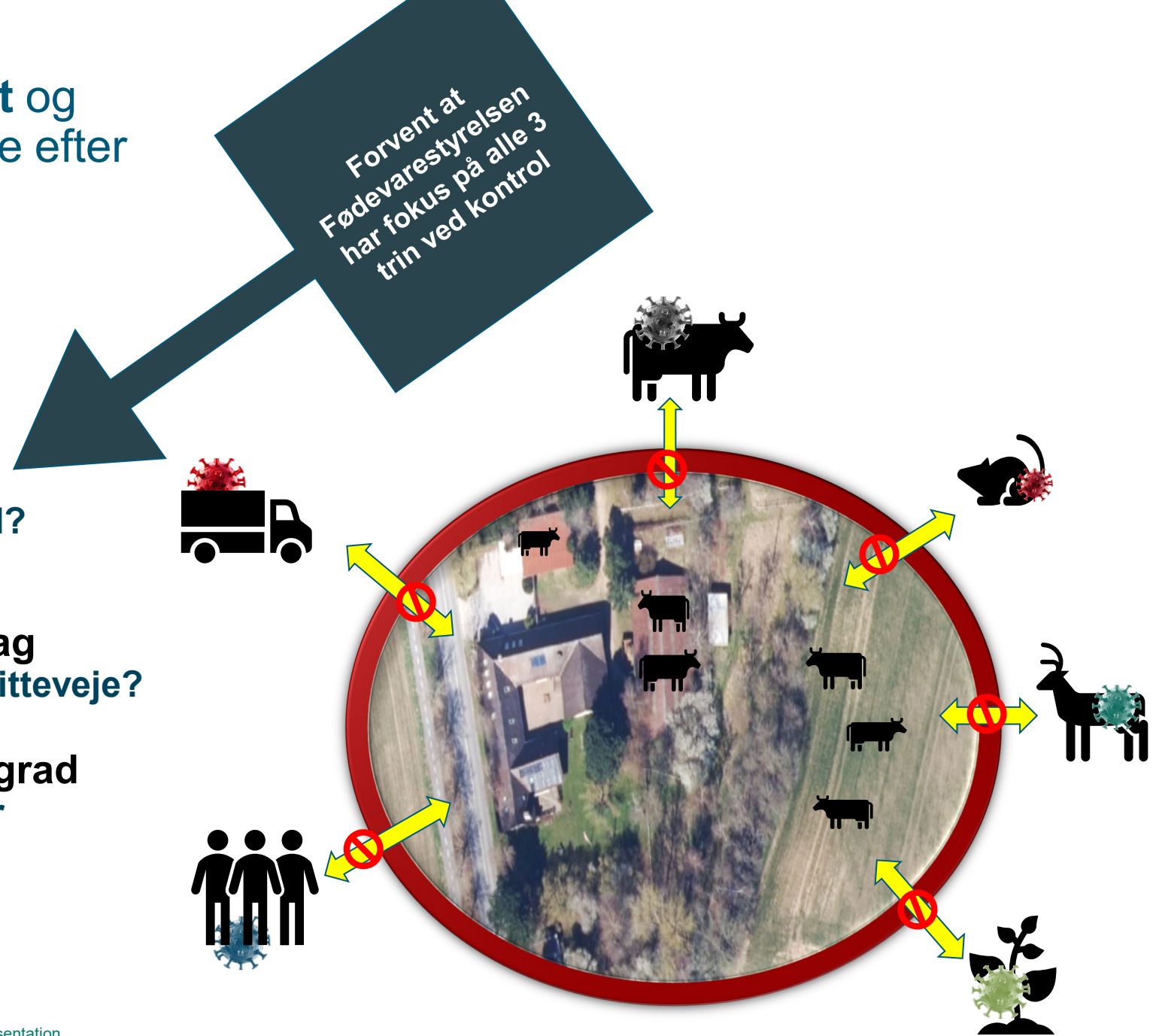
- Hvad er relevant at beskytte sig imod?
- Hvilke smitteveje er relevante?

2) Identificere risikoreducerende tiltag

- Hvad kan jeg gøre ved de enkelte smitteveje?

3) Implementere tiltag i tilstrækkelig grad

- Udføre smittebeskyttende handlinger

3 trins princippet er ikke nyt

- Ligner egenkontrol principperne

Egenkontrol og risikoanalyse

Når du har en fødevarer virksomhed, skal du have et system, som sikrer, at dine fødevarer er i orden, og at folk ikke bliver syge af dem. Det system kalder vi egenkontrol. Egenkontrol er virksomhedens værktøj til at kontrollere sig selv.

- Virksomhedens egenkontrol
- Skriftlig risikoanalyse
- Procedurer for egenkontrol
- Dokumentation
- Lovstof
- Sikre fødevarer

Risikoanalyse og egenkontrolprogram

- Hvilke aktiviteter har virksomheden
- Hvilke risici er der ved aktiviteterne
- Hvordan vil de styre dem

Biosikring 360 grader

Stort samarbejdsprojekt i Fødearestyrelsen

- Fagligheder:
 - Dyresundhed
 - Velfærd
 - Sundhedsrådgivning
 - Fødevarer sikkerhed
 - Kontrolenhederne
 - Jurister
- Erhvervet
- Eksperter
- Vejledningsmateriale
 - Gerne med input fra alle
 - [Kontakt Fødearestyrelsen - Fødearestyrelsen](#)
- Det er din opgave at vurdere, hvad der relevant og tilstrækkeligt i din besætning

- **Dyresundhedsloven siger også:**
 - Samarbejde
 - Hiv fat i jeres dyrlæger, brancheorganisation og andre rådgivere

5. Operatører, dyrefagpersoner og personer, der holder selskabsdyr, samarbejder med den kompetente myndighed og dyrlæger om gennemførelsen af sygdomsforebyggelses- og -bekæmpelsesforanstaltningerne i denne forordning.

Dyresundhedsloven artikel 10, 5

Smittebeskyttelse i praksis

Dyrlæge Camilla Solgaard, LVK

LVK

Kvægdyrlægerne

Kvægsygdomme i DK

Kende relevante smitsomme kvægsygdomme

Mykoplasma bovis
Salmonella dublin
Paratuberkulose
B-streptokokker
Digital dermatitis
Ringorm
Luftvejs-/diarre virus/ bakterier
(Bluetongue)

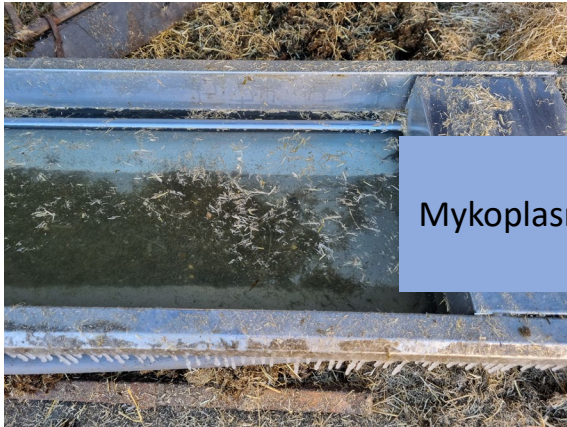
Mund- og klovsyge
IBR
BVD
Fugleinfluenza

LVK

Kvægdyrlægerne

Almindelige smitteveje

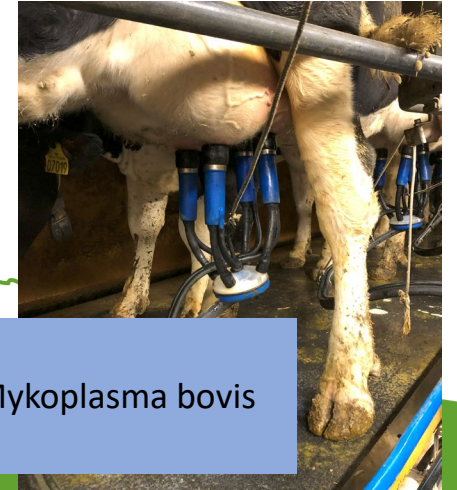
Mykoplasma bovis

Mykoplasma bovis

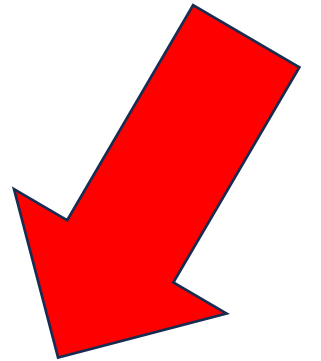

Mykoplasma bovis

Mykoplasma bovis

Almindelige smitteveje

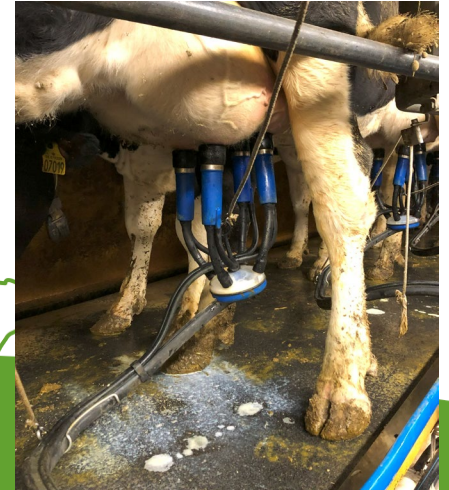
Salmonella dublin

Salmonella dublin

Salmonella dublin

Kvægdyrlægerne

Ansvar for smittebeskyttelse

Undgå
spredning
TIL
besætningen

Undgå
spredning
I
besætningen

Undgå
spredning
FRA
besætningen

LVK

Kvægdyrlægerne

Smitteveje

Ekstern

- Indkøb af dyr
- Afhentning af dyr
- Kørselsruter
- Besøgende
- Dyr på græs
- Deling af maskiner
- Dyrskue

Intern

- Flytning af dyr
- Støvler/tøj/handsker
- Skadedyr
- Håndtering af syge dyr

LVK

Kvægdyrlægerne

Smitteveje – Indkøb af dyr

Hvis du ønsker at købe køer

- Hvad kan gå galt?
 - Sundhedsstatus?
 - Smittebeskyttelsespolitik?
- Hvordan undgår du smitte imellem dyrene?
 - Karantæne nødvendigt?
 - Sunde og raske?
 - Test?
 - Vaccine?

Status:

Salmonella dublin

Mykoplasma bovis

B-streptokokker

Staph. Aureus

Paratuberkulose

Bluetongue

Tidligere sygdomme

(opstart, klove, repro,
celletal)

Kvægdyrlægerne

Smitteveje - Kørselsruter

HUSK skilte op ved vejen

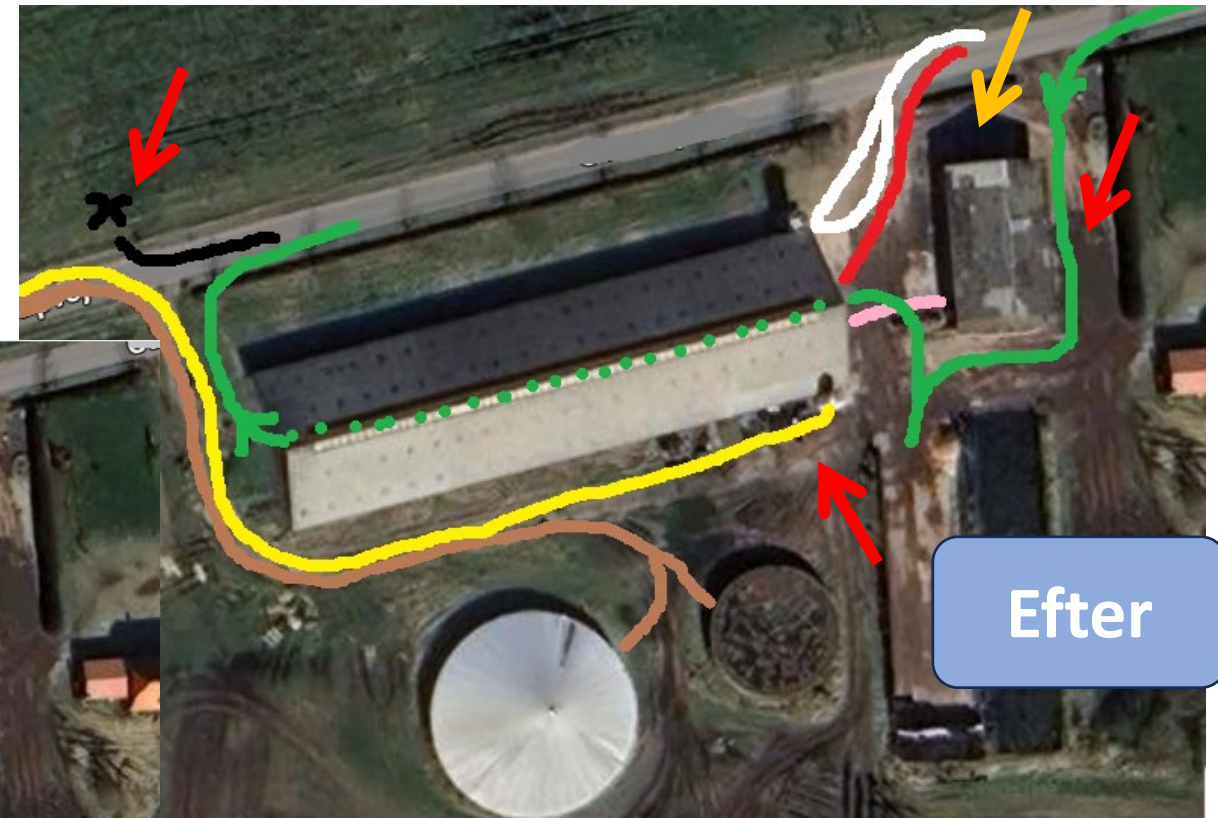
Hvis din nabo har fået Salmonella

- Hvordan minimeres smitterisiko?

- DAKA
- Biogas
- Foderstof
- Fodervogn
- Passage af dyr
- Slagtebil
- Mælkebil

Før

Efter

Kvægdyrlægerne

Smitteveje – Afhentning af dyr

Afhentning uden brug af udleveringsfaciliteter

- Hvad kan gå galt?
 - Trailer/kreaturvogn/lastbil ren?
 - Sundhedsstatus?
 - Kørselsrute?
 - Hjælper vognmand med læsning?

Kvægdyrlægerne

Smitteveje – Afhentning af dyr

- Hvordan minimeres smitterisiko?
 - Ren vogn (helt træk)
 - Kan der læsses et andet sted?
 - Aftal procedure: Ren ind – ren ud!

Undgå smitte

- Smittebeskyttelse er vigtigt
 - Sundhed
 - Velfærd
 - Økonomi
 - Arbejdsglæde
 - Zoonoser
- Vær en god nabo

Kvægdyrlægerne

Hvad skal du huske....

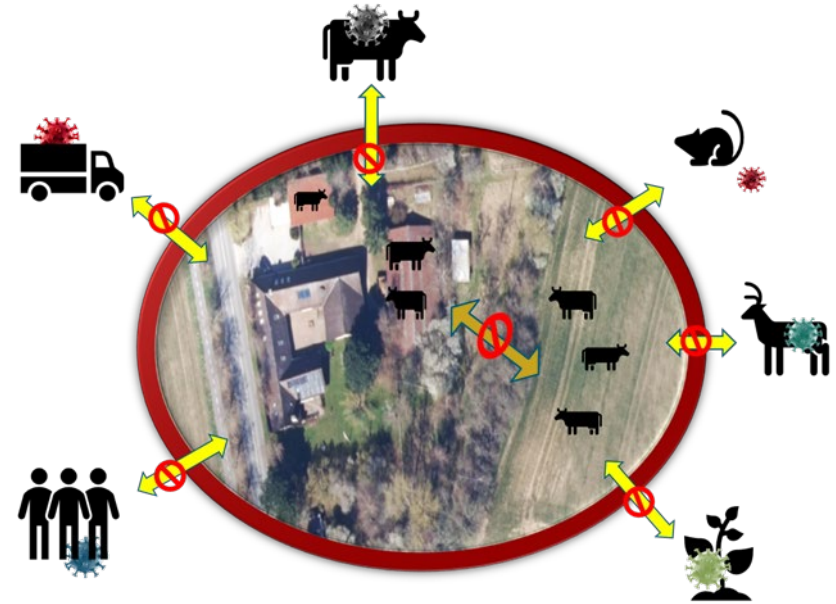
DU
har ansvaret for
at dine dyr ikke får
og spreder sygdomme

DU
har ansvaret for,
at der er relevant og
tilstrækkelig smittebeskyttelse
i din besætning

Undgå
spredning
TIL
besætningen

Undgå
spredning
I
besætningen

Undgå
spredning
FRA
besætningen

Omstillingen er et samarbejde

Brug dine rådgivere

1. Find problemerne
2. Find de gode løsninger
3. Indarbejd dem i din besætning